

สมบัติทางกายภาพของน้ำมันสนูด์ดำและสมรรถนะของเครื่องยนต์ดีเซลที่ใช้น้ำมันสนูด์ดำเป็นเชื้อเพลิง

The physical properties of Physic nut oil and performance of diesel engine using Physic nut oil as a fuel

ชุมสันติ แสนทวีสุข*, อุดรย์ จารยะเลิศอดุลย์, พิสิษฐ์ เตชะรุ่งไพบูลย์
ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 34190
โทร.0-4528-8400 ต่อ 3204 โทรสาร 0-4528-8378 e-mail:chumsunti@thaimail.com , adun.j@ubu.ac.th

Chumsunti Santaweesuk*, Adun Janyalert-adun , Pisit Techarungpaisan

Mechanical Engineering Department, Faculty of Engineering, Ubonratchathani University, Ubonratchathani 34190, Thailand

Tel.0-4528-8400 Ext. 3204 Fax 0-4528-8378 e-mail:chumsunti@thaimail.com , adun.j@ubu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้น้ำมันสนูด์ดำกับเครื่องยนต์ดีเซล โดยได้นำน้ำมันสนูด์ดำ และน้ำมันสนูด์ดำผสมกับน้ำมันดีเซล ในอัตราส่วนต่างๆ ทดสอบกับเครื่องยนต์ดีเซล ชนิด 1 สรุป ทดสอบสมรรถนะของเครื่องยนต์ได้แก่ แรงบิด กำลังงานเบรกของเครื่องยนต์ อัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะเบรก ตรวจวัดค่าปริมาณค่าน้ำด้ำศึกษาสมบัติทางกายภาพเทียบกับน้ำมันดีเซลที่จำหน่ายตามห้องทดลอง ได้แก่ ค่าดัชนีซีเทน ค่าความถ่วงจำเพาะ ค่าความร้อน จุดรวมไฟ จุดติดไฟ ค่าความหนืด ซึ่งเมื่อนำไปทดสอบหาค่าสมรรถนะของเครื่องยนต์ พบว่าเครื่องยนต์ให้ค่าสมรรถนะที่ใกล้เคียงกับการใช้น้ำมันดีเซล ปริมาณการปล่อยค่าน้ำด้ำในไอเสียมีค่าต่ำกว่ามาตรฐานที่ทางราชการกำหนดและน้ำมันสนูด์ดำมีสมบัติทางกายภาพการเป็นเชื้อเพลิงที่ใกล้เคียงกับน้ำมันดีเซลและสามารถผสมเข้ากันได้กับน้ำมันดีเซล

คำสำคัญ :น้ำมันสนูด์ดำ, สมรรถนะของเครื่องยนต์

Abstract

This study is aimed to investigate the use of phasic nut oil as a substitute or additive for diesel fuel. The performance of a one cylinder diesel engine running with pure physic nut oil and physic nut oil blended with diesel oil was studied. Fuel properties such as specific gravity, cetane index, heating value, flash-point, fire-point and viscosity were tested and compared with these of diesel oil, torque, brake power, brake specific fuel consumption and quantity of black smoke were measured and calculated.

The results show that the physical properties of physic nut oil close to diesel oil. Furthermore, the physic nut oil, both pure and mixed with diesel oil can be used as fuel substitute or additive providing acceptable engine performance.

Keywords: Physic nut oil, engine performance

1. บทนำ

ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการนำเข้าน้ำมันด้ำเป็นเชื้อเพลิงที่นำมาใช้ในภาคการคุณนาคมและขนส่ง ดังนั้นประเทศไทยจึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะพัฒนาแหล่งพลังงานทดแทนเพื่อลดการนำเข้าน้ำมันดังกล่าว เพื่อลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศและสร้างความแข็งแรงให้แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยส่วนรวม [4] ในปัจจุบันพบว่า วิกฤตการณ์ราคาหัวน้ำมันได้เกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้การหาพลังงานทดแทนอื่น มาใช้แทนน้ำมันเชื้อเพลิงจากฟอสซิลเป็นเรื่องที่จำเป็น น้ำมันจากพืช หรือ ใบโอดีเซล จึงเป็นที่สนใจและศึกษาพัฒนาอย่างแพร่หลายและต่อเนื่อง ปัจจุบันได้มีการนำพืชหลายชนิดผลิตเป็นน้ำมัน เช่น อ้อย มันสำปะหลัง มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น และยังมีพืชอื่นๆ ที่สามารถนำมาสกัดเป็นน้ำมันได้ เช่น คือ สนูด์ (Physic nut)

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสนูด์ดำ

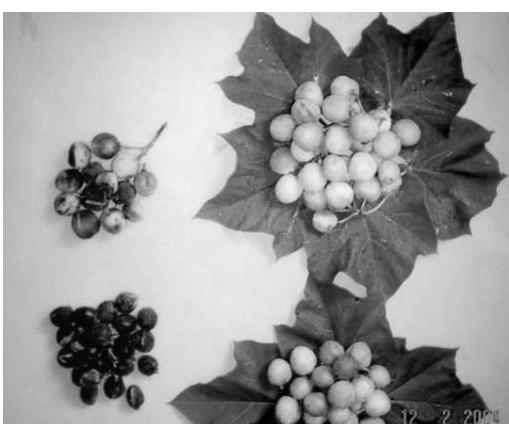
สนูด์ (Physic nut) มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Jatropha curcas* Linn เป็นพืชอยู่ในวงศ์ไม้ยางพารา Euphorbiaceae สนูด์ดำเป็นพืชพื้นเมืองของอเมริกาใต้ ชาวโปรตุเกสนำเข้ามาในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 16 เพื่อรับซื้อเมล็ดไปคัดเบ็นเอาไว้สำหรับทำสูตร [1]

รูปที่ 2 ลักษณะต้นสบู่ดำ

2. การดำเนินการทดลอง

นำเมล็ดสูญด้าไปปับให้เปลือกที่ติดเมล็ดแตกออกแล้วนำไปตาก
แดดเพิ่มอุณหภูมิประมาณ 30 นาที เพื่อง่ายในการบีบ เทเมล็ดสูญด้าที่
บดแล้วลงใส่กระบอก กดลงด้วยเครื่องอัดไฮดรอลิก กดค้างไว้ให้น้ำมัน
จากเมล็ดสูญด้าไหลออก นำน้ำมันสูญด้าที่ได้กรองด้วยผ้าขาวบาง
เพื่อเอาฝุนและกาทที่ติดอยู่กับน้ำมันออก แล้วถึงไว้ 1 สัปดาห์ จะได้
น้ำมันที่ใสใช้งานได้ การสกัดด้วยระบบไฮดรอลิก (hydraulic press)
ได้น้ำมันประมาณ 20 – 25 เปอร์เซ็นต์ มีน้ำมันตกค้างในกาท 10 –
15 เปอร์เซ็นต์ ผสมน้ำมันสูญด้ากับน้ำมันดีเซลในอัตราส่วน 10:90
20:80 30:70 40:60 50:50 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร อัตราส่วนของ
น้ำมันที่ใช้ทดสอบได้แสดงไว้ในตารางที่ 1 หลังจากนั้นนำน้ำมันสูญด้า
100 เปอร์เซ็นต์ น้ำมันดีเซล 100 เปอร์เซ็นต์และน้ำมันในอัตราส่วนต่างๆ
ดังกล่าวเดินเครื่องยนต์ดีเซล แบบ 1 สูบ ทดสอบหาค่าแรงบิด
กำลังงานเบรก อัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะเบรก ที่ความเร็ว
รอบสูงสุดภาระงานเต็มที่ โดยใช้ชุดทดสอบสมรรถนะของเครื่องยนต์
แบบ EDDY CURRENT TEST BED ซึ่งติดตั้ง Dynamometer ดัง
แสดงไว้ในรูปที่ 3 และรายละเอียดของเครื่องยนต์ดีเซลแบบ 1 สูบที่ใช้
เป็นเครื่องทดสอบดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 ตรวจบิรมาณคันด้าใน
ไฮเสียที่ความเร็วรอบสูงสุดแบบไม่มีภาระงาน ศึกษาสมบัติทางกาย
ภาพการเป็นเชื้อเพลิงเทียบกับน้ำมันดีเซลที่จำหน่ายตามห้องทดลอง
ได้แก่ ค่าดัชนีซีเทน ค่าความถ่วงจำเพาะ ค่าความร้อน จุดว้าไฟ
จุดติดไฟ ค่าความหนืด

รูปที่ 1 ลักษณะผลสบู่ดำ

ตารางที่ 1 รายละเอียดอัตราส่วนผู้สมัครนักเรียนต่อจำนวนนักเรียน

สัญลักษณ์	อัตราส่วนผสม (โดยปริมาตร)
D100	น้ำมันดีเซล 100%
D90:P10	น้ำมันดีเซล 90% น้ำมันสบู่ดำ 10%
D80:P20	น้ำมันดีเซล 80% น้ำมันสบู่ดำ 20%
D70:P30	น้ำมันดีเซล 70% น้ำมันสบู่ดำ 30%
D60:P40	น้ำมันดีเซล 60% น้ำมันสบู่ดำ 40%
D50:P50	น้ำมันดีเซล 50% น้ำมันสบู่ดำ 50%
P100	น้ำมันสบู่ดำ 100%

รูปที่ 3 ชุดทดสอบสมรรถนะของเครื่องยนต์

ตารางที่ 2 รายละเอียดเครื่องยนต์ที่ใช้ทำการทดลอง [2]

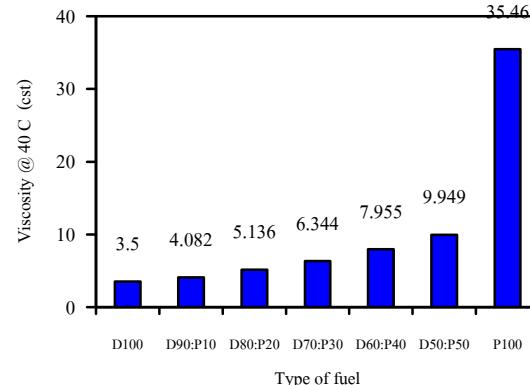
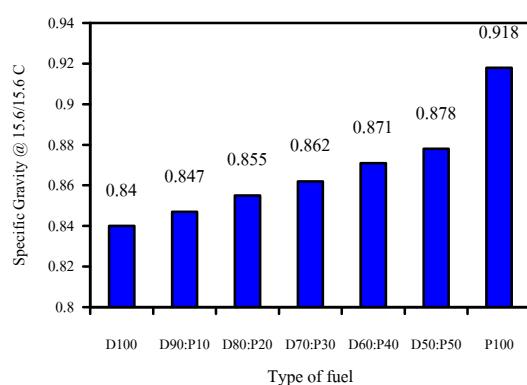
Model	D-800 (Mitsubishi Diesel Engine)
Bore x Stroke	82 x 78 mm.
NO. of cylinder	1
Piston displacement	411 cc
Link ratio	3.54
Maximum output	8.0 PS / 2400 rpm
Maximum torque	2.6 kg-m / 1900 rpm
Compression ratio	18.0

3. ผลการทดสอบสมบัติทางกายภาพ

น้ำมันดีเซลและน้ำมันสูญญากาศมีสมบัติทางกายภาพการเป็นเชื้อเพลิงที่ต่างกัน เมื่อนำน้ำมันหั่งสองชนิดมาผสมกันในอัตราส่วนต่างๆ แล้ว สมบัติทางกายภาพการเป็นเชื้อเพลิงย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น จึงต้องมีการศึกษาถึงสมบัติที่เปลี่ยนไป ซึ่งสมบัติทางกายภาพที่ได้ศึกษาคือ ค่าความถ่วงจำเพาะ ที่ 15.6/15.6 °C ค่าดัชนีชีวเคน ค่าความหนืด (cst) ที่ 40 °C จุดควบไฟ (°C) จุดติดไฟ (°C) และค่าความร้อน (kJ/ kg) รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

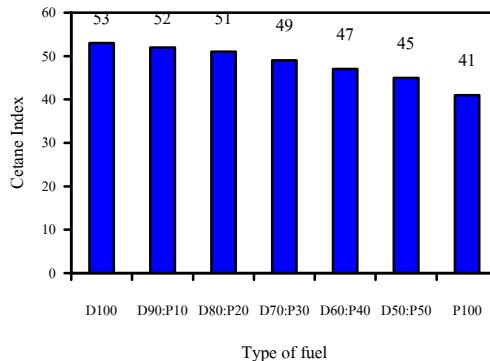
ตารางที่ 3 สมบัติทางกายภาพของน้ำมันสูญญากาศ น้ำมันดีเซล และน้ำมันดีเซลผสมน้ำมันสูญญากาศ

ข้อกำหนด	D100	D90:P10	D80:P20	D70:P30	D60:P40	D50:P50	P100
1. ความถ่วงจำเพาะ ที่ 15.6/15.6 °C	0.84	0.847	0.855	0.862	0.871	0.878	0.918
2. ดัชนีชีวเคน	53	52	51	49	47	45	41
3. ความหนืด (cst) ที่ 40 °C	3.5	4.082	5.136	6.344	7.955	9.949	35.46
4. จุดควบไฟ °C	65	73	75	79	83	85	270
5. จุดติดไฟ °C	74	84	87	90	93	96	320
6. ค่าความร้อน (kJ/ kg)	45000	44000	43750	43220	42700	41800	40080

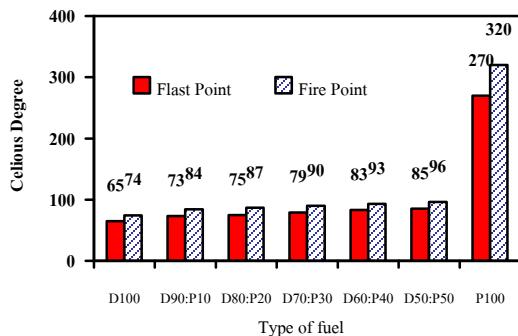

รูปที่ 4 ค่าความถ่วงจำเพาะของน้ำมันในอัตราส่วนผสมต่างๆ

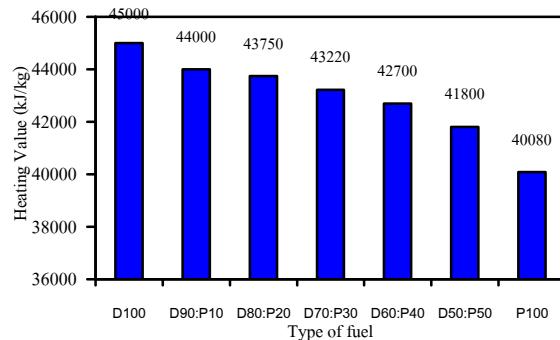
รูปที่ 5 ค่าความหนืดของน้ำมันในอัตราส่วนผสมต่างๆ

รูปที่ 6 ค่าดัชนีซีเทนของน้ำมันในอัตราส่วนผสมต่างๆ

รูปที่ 7 จุดวายไฟและจุดติดไฟของน้ำมันในอัตราส่วนผสมต่างๆ

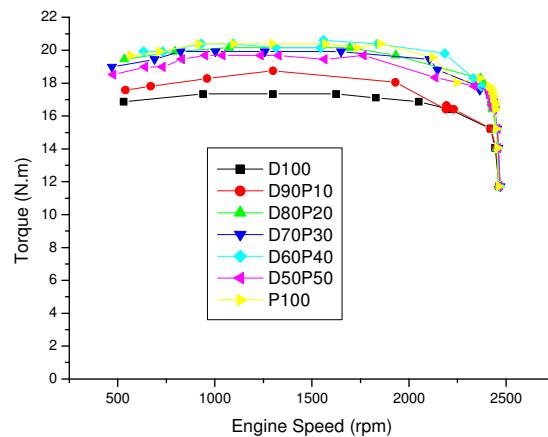

รูปที่ 8 ค่าความร้อนของน้ำมันในอัตราส่วนผสมต่างๆ

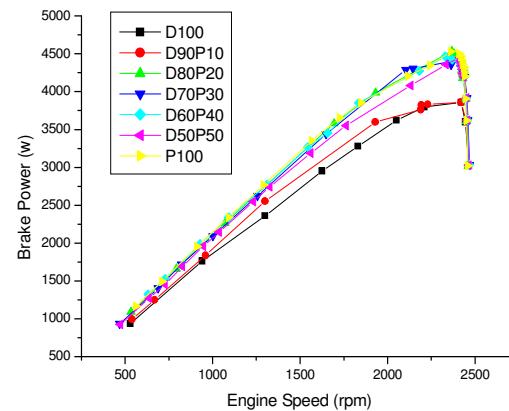
จากการทดลองรูปที่ 4 พบว่าน้ำมันสบู่ดำมีค่าความถ่วงจำเพาะสูงกว่าน้ำมันดีเซล โดยเมื่อผสมน้ำมันสบู่ดำในอัตราส่วนการผสมที่มากขึ้นจะทำให้น้ำมันมีความถ่วงจำเพาะเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราส่วนผสม และความหนืดของน้ำมันสบู่ดำมีค่าเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราส่วนผสม เช่นกันดังแสดงในรูปที่ 5 ซึ่งจะมีผลทำให้การป้อนน้ำมันเชือเพลิงเข้าสู่ห้องเผาไหม้พ่นกระเจยเป็นฟอยล์ของไได้ยาก สำหรับดัชนีซีเทนที่ได้แสดงในรูปที่ 6 นั้นมีความแตกต่างกันไม่มากนักซึ่งก็ยังใกล้เคียงกัน มาตรฐานที่ทางราชการกำหนด [5] ส่วนในเรื่องของความปลดภัยในการเก็บรักษาและการขนย้ายนั้นจะเห็นได้ว่าน้ำมันสบู่ดำที่อัตราส่วนผสมสูงขึ้นจะมีค่าจุดวายไฟและจุดติดไฟสูงขึ้น ดังนั้นจึงมีความปลอดภัยในการเก็บรักษาและการขนย้ายดีกว่าน้ำมันดีเซล ดังแสดงในรูปที่

7 และจากการทดลองรูปที่ 8 พบว่าค่าความร้อนของน้ำมันตามอัตราส่วนผสมที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อค่าถ่วงที่ออกจากการเครื่องยนต์เนื่องจากการเผาไหม้ของน้ำมันในเครื่องยนต์เผาไหม้ภายในขึ้นอยู่กับความร้อนที่จะถูกเปลี่ยนไปเป็นกำลัง

4. ผลการทดสอบสมรรถนะเครื่องยนต์

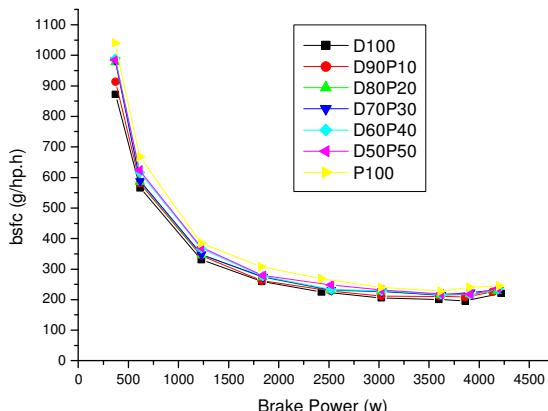

รูปที่ 9 ค่าแรงบิดของเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันสบู่ดำในอัตราส่วนผสมต่างๆ เทียบกับน้ำมันดีเซล

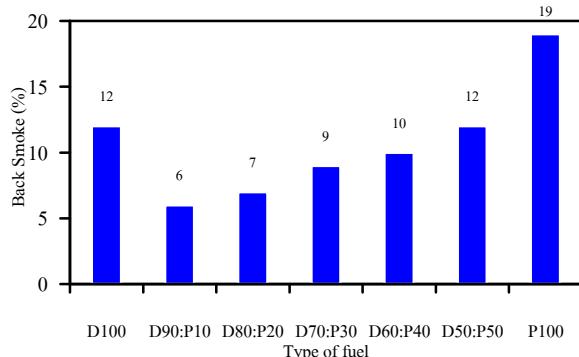
รูปที่ 10 ค่ากำลังงานเบรกของเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันสบู่ดำในอัตราส่วนผสมต่างๆ เทียบกับน้ำมันดีเซล

จากการทดลองรูปที่ 9 และรูปที่ 10 แสดงค่าแรงบิดและค่ากำลังงานเบรกของเครื่องยนต์ดีเซลที่ใช้น้ำมันสบู่ดำในอัตราส่วนผสมต่างๆ เทียบกับน้ำมันดีเซล พบว่าแรงบิดของเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันดีเซล น้ำมันสบู่ดำ และน้ำมันสบู่ดำผสมน้ำมันดีเซลเป็นชื่อเพลิงนั้น ให้ค่าแรงบิด ค่ากำลังงานที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งน้ำมันสบู่ดำ และน้ำมันสบู่ดำผสมกับน้ำมันดีเซล 10:90 20:80 30:70 40:60 50:50 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร ให้ค่าแรงบิด ค่ากำลังงานที่สูงกว่าน้ำมันดีเซล โดยในช่วงความเร็วรอบ 500 ถึง 2500 รอบต่อนาที เครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันที่มีส่วนผสมของน้ำมันสบู่ดำนั้นมีค่าแรงบิดสูงสุดที่ 1900 รอบต่อนาที ค่ากำลังงานในช่วง 500 ถึง 2500 รอบต่อนาที ของเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันที่มีส่วนผสมของน้ำมันสบู่ดำให้ค่ากำลังงานสูงสุดที่ 2400 รอบต่อนาที

รูปที่ 11 อัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะเบรกของเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันสนับเข้าในอัตราส่วนผสมต่างๆ เทียบกับน้ำมันดีเซล

จากการทดลองรูปที่ 11 แสดงการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะเบรกของเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันสนับเข้าในอัตราส่วนผสมต่างๆ เทียบกับน้ำมันดีเซล สามารถอ่านได้ว่า อัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะเบรกของเครื่องยนต์เมื่อใช้น้ำมันดีเซลสมกับน้ำมันสนับเข้า หรือใช้น้ำมันสนับเข้าเป็นเชื้อเพลิงนั้น มีอัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะเบรกใกล้เคียงกับเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง โดยเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันดีเซลสมกับน้ำมันสนับเข้า และใช้น้ำมันสนับเข้าเป็นเชื้อเพลิงนั้นมีอัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะเบรกสูงกว่าเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง

รูปที่ 12 ปริมาณควันดำที่เกิดขึ้นเมื่อใช้น้ำมันในอัตราส่วนต่างๆ

จากการทดลองรูปที่ 12 แสดงปริมาณควันดำที่เกิดขึ้นเมื่อใช้น้ำมันดีเซล น้ำมันสนับเข้าและน้ำมันในอัตราส่วนผสมต่างๆ โดยใช้เครื่องวิเคราะห์ควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไฟล์ผ่านบางส่วน ยื่หัวมอเตอร์สแกน รุ่น 9000 ซึ่งเป็นเครื่องมือตรวจวัดควันดำ ที่ให้ควันดำไฟล์ผ่านช่องวัดแสงบางส่วนและวัดค่าของแสงที่ทะลุผ่านควันดำ โดยวัดค่าเป็นหน่วยอัลฟ์ที่ระยะความยาวของทางเดินแสง 430 มิลลิเมตร พบร่วงเรืองแสงและแพลนาริชีฟเบรกเตอร์ (จักรกลเกษตร) (2547) “เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ” ชัยนาท :

5. สรุป

1. น้ำมันสนับเข้ามีสมบัติการเป็นเชื้อเพลิงที่ใกล้เคียงกับน้ำมันดีเซลแต่สมบัติต่างๆ จะเปลี่ยนแปลงไปตามอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำมันสนับเข้าและน้ำมันดีเซล

2. น้ำมันสนับเข้าสามารถใช้กับเครื่องยนต์ดีเซลได้โดยไม่ต้องปรับแต่งเครื่องยนต์และให้กำลังของเครื่องยนต์ใกล้เคียงกับเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง

3. น้ำมันสนับเข้าสามารถลดสมกับน้ำมันดีเซลได้โดยไม่มีการแยกชั้นหรือตกตะกอน

4. เมื่อน้ำมันสนับเข้ามาผสมกับน้ำมันดีเซลแล้วค่าเบอร์เรชั่นควันดำที่ออกจากไอเสียยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

5. น้ำมันสนับเข้าสามารถลดสมกับน้ำมันดีเซลได้ในอัตราส่วนไม่เกินร้อยละ 20 เบอร์เรชั่นโดยประมาณ โดยที่สมบัติทางกายภาพการเป็นเชื้อเพลิงยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ทางราชการกำหนด และให้ค่าสมรรถนะของเครื่องยนต์ใกล้เคียงกับการใช้น้ำมันดีเซล

6. กิตติกรรมประกาศ

ผู้ดำเนินการวิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีที่ช่วยอำนวย ความสะดวกในการทำงานในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณภาควิชาเคมี เทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์สมบัติเชื้อเพลิง รวมทั้งอาจารย์ ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] ระพีพันธุ์ กาสนุต, สุขสันต์ สุทธิผลไพบูลย์. (2525). “ผลการวิจัยใช้น้ำมันสนับเข้าเป็นพลังงานทดแทน”. รายงานการวิจัย . กรมวิชาการเกษตร.
- [2] โตเกียวนิเตอร์. (2537) “Diesel Engine Research and Test Bed” ญี่ปุ่น:บริษัทโตเกียวนิเตอร์จำกัด.,
- [3] ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) “การกำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากห่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล” ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 76 ง วันที่ 23 กันยายน 2540
- [4] คณะกรรมการการพลังงาน สภาพแวดล้อมและภัยคุกคาม (2545) “พลังงานทดแทนจากanol และไบโอดีเซล” หน้า 7 : บริษัท แปลน พร็องค์ดัง จำกัด
- [5] ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน (2547) “กำหนดลักษณะและคุณภาพน้ำมันดีเซล (ฉบับที่ 2)” ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับที่ 2/2547 เล่ม 121 ตอนพิเศษ 8 ลงวันที่ 22 มกราคม 2547
- [6] ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตร (จักรกลเกษตร) (2547) “เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ” ชัยนาท :